

աւարին ստորագրեցին Կատարինէ Բ. Կայսրուհին Ռուսաց և Համիտ սուլտանն թուրքաց, Ղրիմ ինքնագլուխ և անկախ իշխանութիւն հրատարակուեցաւ։ Այս դէպքս թաթարաց իշխանութեան կործանման նախադուռն եղաւ, ինչպէս նաև Ղրիմու քրիստոնէից գաղթելուն սկզբնապատճառ։

Ռուսաստան երկար ժամանակէ 'ի վեր աչք ունէր այն ծովապատ և քաղաքեր աշխարհին վրայ, որոյ տիրողք 1240-1389 իրենց իշխանութեան տակ առել էին Ռուս Մոսկուայի նախարարները՝ որոց հարկադիր լուծը հազիւ 1481 ին կարող եղել էր վերցընել իւր ազգէն Իւան Գ. սակայն և այնպէս Ղրիմեցի թաթարք, մինչև ցԺԶ դար, ըստ կամաց կամ աղիկամի յարձակմամբ միշտ նեղութիւն էին զրացի ազգաց Ռուսաց և Լեհաց։ Ռուս քաղաքականութիւնը որոշեց որ տիրելով թաթարաց աշխարհին, ապահովէ իւր սահմանը, որ մինչև ցԺով պիտի հասնէր, որով և Եւրոպայի հետ 'ի հարաւոյ ևս անընդմէջ յարաբերութիւն պիտի ունենար։

1774 ին յաղթութիւնը Ռուսաց կողմը լինելով, տէրութիւնը առաջարկեց Բարձրագոյն Գրան իրեն նպաստաւոր դաշնադրութիւն, որ ակամայ ընդունելի եղաւ թուրքաց¹։ Դաշանցս զօրութեամբ տիրանալով Ռուսք Կերչի, Ենի-Քալէի, Ազովի և Քիմպուրունի, և տակաւ առաջ վարելով առաջարկեցին թաթարաց իրենց զօրաւոր պաշտպանութիւնը ընդդէմ Օսմանեանց։

1. Այս պլ և այլ յետագայ տեղեկութիւնք մասամբ կը համապատեմք Ծ. Խառթախայի Քրէստիան-Քէնէ 'ի Ղրէմ կռուած պրակէն որ հրատարակուած է ի Սիմֆերոպոլ, 1864 ին։